

TÁC PHẨM VĂN HỌC ĐƯỢC GIẢI THƯỞNG NHÀ NƯỚC

BẰNG VIỆT

Hương cây - Bếp lửa

THƠ

Bếp lửa - Khoảng trời

THƠ

Đất sau mưa

THƠ

NHÀ XUẤT BẢN HỘI NHÀ VĂN

TÁC PHẨM VĂN HỌC ĐƯỢC GIẢI THƯỞNG NHÀ NƯỚC

BẰNG VIỆT

Hương cây - Bếp lửa

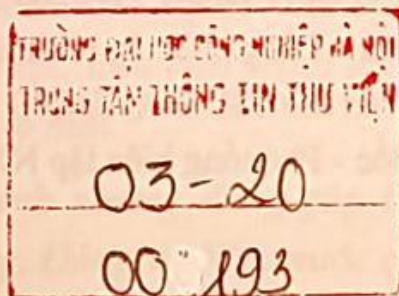
THƠ

Bếp lửa - Khoảng trời

THƠ

Đất sau mưa

THƠ

NHÀ XUẤT BẢN HỘI NHÀ VĂN

LỜI NHÀ XUẤT BẢN

Nền văn học cách mạng Việt Nam được Bác Hồ đặt nền móng từ những năm đầu thế kỷ 20 và có bước phát triển rực rỡ từ sau Cách mạng tháng 8/1945, đặc biệt là trong sự nghiệp giải phóng dân tộc và xây dựng lại đất nước sau chiến tranh. Đó là thành tựu to lớn và phong phú cả về nội dung, tư tưởng, nghệ thuật và đội ngũ sáng tác. Những tác phẩm văn học kết tinh tài năng, tâm huyết của nhiều thế hệ nhà văn đã đi vào ký ức hàng triệu người Việt Nam, góp phần nuôi dưỡng vẻ đẹp tâm hồn và nhân cách con người Việt Nam, làm giàu có thêm những giá trị văn hóa Việt Nam mà ông cha ta đã dày công xây dựng. Tập đại thành văn học cách mạng và kháng chiến là bức tượng đài kỳ vĩ ghi lại diện mạo đất nước và con người Việt Nam về một thời kỳ vĩ đại của dân tộc, đưa tiến trình hiện đại hóa văn học lên một tầm cao mới.

Nhằm tôn vinh những đóng góp to lớn vào nền văn học cách mạng, Đảng và Nhà nước quyết định trao tặng Giải thưởng Hồ Chí Minh và Giải thưởng Nhà nước cho các tác phẩm văn học xuất sắc. Tiếp theo bộ sách văn học được Giải thưởng Hồ Chí Minh do Nhà

xuất bản Văn học xuất bản, Nhà nước đã quyết định giao cho Hội Nhà văn Việt Nam và Nhà xuất bản Hội Nhà văn thực hiện dự án "Công bố và phổ biến các tác phẩm văn học được Giải thưởng Nhà nước" (giai đoạn thực hiện 2014 - 2015).

Việc Nhà nước đầu tư xuất bản bộ sách lớn này không chỉ động viên, khích lệ các nhà văn tiếp tục lao động sáng tạo mà còn là công trình thực hiện Nghị quyết 9, Ban chấp hành Trung ương Đảng khóa XI: "Xây dựng văn hóa, con người Việt Nam, đáp ứng yêu cầu phát triển bền vững của đất nước". Với ý nghĩa ấy, tác phẩm của mỗi tác giả được trân trọng in riêng; tôn trọng tính lịch sử, tính nguyên bản và thống nhất về quy cách, chất lượng, thẩm mỹ... theo tiêu chí của Chính phủ.

Với lòng trân trọng và ý thức trách nhiệm cao, tập thể cán bộ, biên tập viên Nhà xuất bản đã hoàn thành bộ sách quý với sự cố gắng cao nhất. Bộ sách gồm những tác phẩm của 121 tác giả được trao Giải thưởng Nhà nước qua ba đợt, năm 2001, năm 2007 và năm 2012.

Nhà xuất bản Hội Nhà văn chân thành cảm ơn sự quan tâm và tạo điều kiện của các cơ quan chức năng của Chính phủ, Liên hiệp các hội văn học nghệ thuật Việt Nam, Ban chấp hành Hội Nhà văn Việt Nam giúp đỡ chúng tôi thực hiện dự án quan trọng này.

Xin trân trọng giới thiệu bộ sách đến bạn đọc trong và ngoài nước.

NHÀ XUẤT BẢN HỘI NHÀ VĂN

Nhà thơ

BẰNG VIỆT

Hà Nội (7 tháng 4) - Nhà thơ, nhà văn, nhà nghiên cứu văn học, được bầu vào Hội Văn học Nghệ thuật Hà Nội, Phó Chủ tịch Ủy ban nhân dân tỉnh Hà Nội, Phó Chủ tịch Hội Văn học Nghệ thuật Việt Nam.

TIỂU SỬ

Họ và tên khai sinh: Nguyễn Việt Bằng. Năm sinh: tháng 6 năm 1941, tại Huế. Nguyên quán: Thạch Thất, Hà Nội. Tốt nghiệp Đại học Luật tại Đại học Kiev (Ukraina, Liên Xô cũ) năm 1965. Từng công tác tại Viện Luật học, Ủy ban Khoa học xã hội VN, tự nguyện xin vào chiến trường, từ 1970 đến cuối 1973, được biệt phái vào công tác tại Đoàn bộ 559 (Bộ Tư lệnh Trường Sơn), viết báo, làm phóng viên chiến trường, ghi chép Sổ vàng truyền thống Trường Sơn, sáng tác văn học. Vào Hội Nhà văn Việt Nam năm 1969. Sau chiến tranh, về làm công tác biên tập và xuất bản tại các tạp chí và nhà xuất bản của Hội. Được bầu vào Ban Chấp hành Hội Nhà văn Việt Nam khóa III. Từ 1983 về Hà Nội, làm Tổng thư ký Hội Văn nghệ Hà Nội. Từ 1991 đến 2000 làm Phó Chủ tịch Hội đồng Nhân dân thành phố Hà Nội (2 nhiệm kỳ). Có 4 khóa (từ 1983 đến 2000) được bầu vào Thành ủy Hà Nội.

Từ 2001 đến nay, được bầu làm Chủ tịch Hội Liên hiệp Văn học-Nghệ thuật Hà Nội, Phó Chủ tịch Ủy ban toàn quốc Liên hiệp các Hội Văn học Nghệ thuật Việt

Nam, ủy viên Ủy ban TW Mặt trận Tổ quốc Việt Nam (2009 - 2014), ủy viên Ủy ban Hòa bình Việt Nam. Được cử làm Chủ tịch Hội đồng Thơ Hội Nhà văn Việt Nam và Chủ tịch Hội đồng xét Giải thưởng của Quỹ giải thưởng Bùi Xuân Phái.

TÁC PHẨM CHÍNH: *Hương cây - Bếp lửa* (thơ, 1968); *Những gương mặt, những khoảng trời* (thơ, 1973); *Cát sáng* (thơ, 1986); *Đất sau mưa* (thơ, 1977); *Khoảng cách giữa lời* (thơ, 1983); *Bếp lửa-Khoảng trời* (thơ tuyển, 1986); *Phía nửa mặt trăng chìm* (thơ, 1986); *Mozart* (truyện danh nhân, 1978); *Lọ lem* (dịch thơ Eptusenko); *Hãy nói bằng ngôn ngữ của tình yêu* (dịch thơ Ritsos); *Ném câu thơ vào gió* (thơ, 2002); *Thơ trữ tình* (thơ, 2003); *Thơ Bằng Việt* (tuyển sáng tác 40 năm, 2003); *Thơ Raxun Gamzatóp* (dịch, 2004); *Tuyển thơ trữ tình thế giới thế kỉ XX* (dịch, 2005)...

GIẢI THƯỞNG: Giải thưởng Nhà nước về Văn học Nghệ thuật (2001); Giải thưởng về dịch thuật và quảng bá văn học Nga Xô viết (Matxcơva 1983); Giải thưởng thơ Hội Nhà văn Việt Nam (tập thơ "*Ném câu thơ vào gió*", 2002); Giải thưởng văn học ASEAN (Bangkok 2003); Giải thưởng về Thành tựu dịch thuật thơ thế giới (Hội Nhà văn Hà Nội, 2005). Năm 2013, được Thành phố Hà Nội phong tặng danh hiệu *Công dân ưu tú Thủ đô*.

HƯƠNG CÂY - BẾP LỬA

*In chung cùng Lưu Quang Vũ
năm 1968, tái bản 2004.*

(Phần "Hương cây" của Lưu Quang Vũ)

Qua Trường Sa ⁽¹⁾

Hoa bí hoa bầu mọc ở Trường Sa
Ô hay! Đất ngõ đất quê nhà,
Gió cũng gió, ong cũng ong kiếm mật
Nắng cũng là màu nắng tận trong ta!

Cái bắt tay là bắt tay đồng chí:
Tay mở rộng và miệng cười hoan hỉ,
Trường Sa ơi! Như bát nước đầy
Mới uống ngậm đầu đã thấy mê say!

Áo cộc nông dân hờ cúc cổ quên cài
Nét xởi lời gợi nhớ hoài Nam Bộ,
Những ba má, chú cô trong đó
Chưa một lần thấy mặt, đã đi xa...

1961

---

1. Trường Sa: Một thị trấn trên đường xe lửa liên vận quốc tế ở phía Nam Trung Quốc, thuộc tỉnh Hồ Nam.

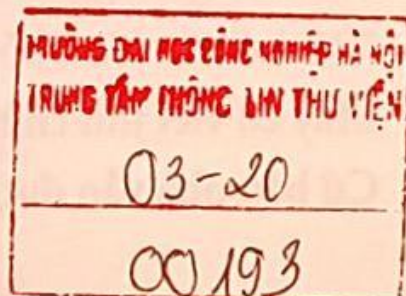
Bếp lửa

Một bếp lửa chờn vờn sương sớm
Một bếp lửa ấp iu nồng đượm
Cháu thương bà biết mấy nắng mưa!

Lên bốn tuổi cháu đã quen mùi khói
Năm ấy là năm đói mòn đói mỏi,
Bố đi đánh xe, khô rạc ngựa gầy,
Chỉ nhớ khói hun nhèm mắt cháu
Nghĩ lại đến giờ sống mũi còn cay!

Tám năm ròng, cháu cùng bà nhóm lửa
Tu hú kêu trên những cánh đồng xa
Khi tu hú kêu, bà còn nhớ không bà,
Bà hay kể chuyện những ngày ở Huế.
Tiếng tu hú sao mà tha thiết thế,
Mẹ cùng cha công tác bận không về,
Cháu ở cùng bà, bà bảo cháu nghe,
Bà dạy cháu làm, bà chăm cháu học,
Nhóm bếp lửa nghĩ thương bà khó nhọc,
Tu hú ơi! Chẳng đến ở cùng bà,
Kêu chi hoài trên những cánh đồng xa?

MỤC LỤC

Lời Nhà xuất bản	7
Tiểu sử	11
“HƯƠNG CÂY - BẾP LỬA” (1968, tái bản 2004)	
- Qua Trường Sa	15
- Bếp lửa	16
- Beethoven và âm vang hai thế kỷ	20
- Thư gửi người bạn xa đất nước	26
- Tình ca trên đất mới	32
- Từ già tuổi thơ	34
- Mừng em tròn 16 tuổi	38
- Lời chào từ Việt Nam, 1966	41
- Thị trấn	47
- Người giữ tuyến đường xuân	50
- Vê Nghệ An thăm con	52
- Học trò Hà Tĩnh	57
- Nghe đất	59
- Trở lại trái tim mình	62

BẢNG VIỆT

- Kỷ niệm về Chê Ghêvara.....	70
- Màu và tiếng.....	75
- Ngày lộng gió.....	77
- Tình yêu và báo động.....	80
- Đi chợ Tết.....	87
- Giữa thác người dâng.....	9

“BẾP LỬA - KHOẢNG TRỜI” (1973, tái bản có bổ sung 1986)

- Những điều giản dị.....	95
- Phút sinh ra những Thần Phù Đống.....	100
- Tột cùng gian truân, tột cùng hạnh phúc.....	103
- Vẫn là người của “307”.....	109
- Lương tâm.....	113
- Đứng trước thế kỷ XX.....	129
- Nói với em.....	135
- Trước Cửa Tùng.....	139
- Trông Nhà Hồ.....	144
- Bên địa đạo Vĩnh Quang.....	146
- Trước cửa ngõ chiến trường.....	148
- Chuyện nhỏ giữa hai người.....	155
- Vùng sâu.....	160
- “Chuông nguyện hồn ai?”.....	162
- Bài hát ru giữa trận B.52.....	169

TÁC PHẨM VĂN HỌC ĐƯỢC GIẢI THƯỞNG NHÀ NƯỚC

- Đêm gió Trường Sơn	171
- Mẹ	175
- Những gương mặt, những khoáng trời	178
- Ghi từ một vùng đất lửa	181
- Cửa thép miền Đông	186
- Trái tim những năm này	192
- Huế, tấm lòng em	193
- Ý nghĩ bên sông Bạc	196
- A-tô-pơ	200
- Bản cũ giữa rừng Lào	202
- Tiếng hát dọc những cánh rừng	205
- Cuối năm	210
- Chuyện một đồng chí chính ủy Quân Giải phóng	212
- Đất này, Thăng Long - Hà Nội	218
- Viết cho con, mùa xuân thứ nhất	224
- Từ chiến trường, lại viết cho con	228
- Nhớ	235
- Người đi cùng một đường	237
- Trọng điểm	242
- Những câu thơ trên đường	244
- Những đoạn thơ tình giữa hai cuộc chiến tranh phá hoại	248
- Trở lại Thái Bình	254
- Đường Trường Sơn, cảnh và người	260

"ĐẤT SAU MƯA" (1977)

- Sau mưa.....	297
- Đất nước.....	298
- Một chút vui trong chiều biển.....	306
- Nghĩ lại về Pauxtôpxky.....	307
- Bè bạn một vùng đồi.....	312
- Đêm trên vùng cá.....	317
- Thị xã và con người.....	319
- Về Hương Sơn, năm sơ tán ấy.....	322
- Đôi dòng tiền đưa bà nội.....	325
- Hương mùa thu, phố biển.....	330
- Nghe trong trưa Bát Tràng.....	339
- Ú tim một chút, chùa Hương.....	342
- Tiếng ru và ngọn gió.....	344
- Quảng Bình, đêm nghe bom tọa độ.....	347
- Tạnh mưa rừng.....	348
- Đêm cuối cùng trên Đường 20.....	351
- Em hãy đến cánh đồng Mường Thanh.....	354
- Cảm giác của người đi liền mạch đất.....	361
- Về Huế, đêm rằm.....	368
- Hoa phượng, lăng vua, phố chợ.....	370
- Chiều ở Tam Quan.....	378
- Xóm nhỏ trên cồn.....	380

TÁC PHẨM VĂN HỌC ĐƯỢC GIẢI THƯỞNG NHÀ NƯỚC

- Bến Ninh Kiều	382
- Buổi chiều, sương bay trên Đà Lạt	384
- Những xóm dân trên kênh rạch Sài Gòn	387
- Đích	391
- Thời đại của tốc độ lớn	396
- Đất trẻ	398
- Hòn Khoai	401
- Thời lá đỏ	405
- Một chút thăm thì trong tình yêu Hà Nội	409
- Những người cùng trở về thành phố	411
- Nói với năm tháng	415
- Sẽ có một ban mai	416

PHỤ LỤC

- Một số suy nghĩ, phát biểu, chia sẻ, trả lời phỏng vấn... của tác giả về sáng tác	419
- Một số cảm nhận về thơ Bằng Việt của các nhà nghiên cứu, phê bình và các nhà thơ đương đại	433